

การงานอาชีพ ม.๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑



คำชี้แจง

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เล่มนี้ จัดพิมพ์ โดย บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด

ผู้เรียบเรียง นางสาวน้อย สุวรรณมณี

ผู้ตรวจ ๑. นางสาวสุรางค์ พุ่มเจริญวัฒนา
๒. นายสมชาย สุทธิกุล
๓. นางไพเราะ บังลิขิต

บรรณาธิการ นางวิพาพรรณ ดอนจันทร์โคตร

หนังสือเล่มนี้ประกันคุณภาพโดยผู้ผลิต และจะต้องส่งให้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการ เพื่อยกใบอนุญาตให้ใช้ในสถานศึกษา แทนใบประกันคุณภาพของ บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด กรณีที่พบข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาด กรุณาแจ้งให้ บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด ทราบเพื่อดำเนินการตามที่ระบุในใบประกันคุณภาพสื่อฯ (ปกหลัง) พร้อมทั้งแจ้งให้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาทราบด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาตให้ใช้หนังสือ ในสถานศึกษาต่อไป

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

การงานอาชีพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง
ผู้ตรวจ

น้อย สุวรรณมณี
สุรางค์ พุ่มเจริญวัฒนา
สมชาย สุธีกุล
ไพเราะ บังลิต

บรรณาธิการ

วิพาพรรณ ดอนจันทร์โคตร

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

การงานอาชีพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

น้อย สุวรรณมณี

ผู้ตรวจ

สุรางค์ พุ่มเจริญวัฒนา

สมชาย สุธิกุล

ไพเราะ บังลิต

บรรณาธิการ

วิพาพรรณ ดอนจันทร์โคตร

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

น้อย สุวรรณมณี.

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

1.--กรุงเทพฯ : แม็คเ็ดดูเคชั่น, 2562.

156 หน้า.

1. การศึกษาทางอาชีพ--การศึกษาและการสอน. I. ชื่อเรื่อง.

373.246

ISBN 978-616-345-127-9

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๖,๐๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ : ธันวาคม ๒๕๖๒

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใด
ของหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

จัดทำโดย

 MACEDUCATION

ส่งชานนิตีสง่าจ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว

ในนาม บริษัท แม็คเ็ดดูเคชั่น จำกัด

๙/๙๙ อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว ๓๘ ถนนลาดพร้าว

แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทร. ๐-๒๕๑๒-๐๖๖๑, ๐-๒๕๓๘-๒๐๒๒-๗ แฟกซ์ ๐-๒๕๓๘-๒๐๒๘

www.MACeducation.com

พิมพ์ที่ : บริษัท สุภานุญ์ พรินท์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด

คำชี้แจง

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเริ่มใช้ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ และต่อมาได้ยกเลิกมาตรฐานและตัวชี้วัด สาระที่ ๒ การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ ๓ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยปรับเปลี่ยนชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ เพื่อมุ่งหวังให้โรงเรียนและผู้เรียนเกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนหลักสูตรข้างต้น บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด จึงได้มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ได้ปรับปรุงพัฒนาหนังสือเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลง และให้สอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

โดยหนังสือเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะให้ผู้ใช้หนังสือเรียนได้ทราบเป้าหมายการเรียนรู้ในตอนต้นหน่วยการเรียนรู้จากสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี และทุกหัวข้อหลักนำเสนอแนวคิดสำคัญเพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่มีความรู้ ความคิดที่เป็นแก่นสำคัญที่ต้องเรียนรู้ให้ลึกซึ้ง และการเรียนรู้ที่ดี ผู้เรียนควรได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเป็นระยะ ๆ ก่อนเรียนเรื่องใหม่ ดังนั้นในหนังสือเรียนจะมีการสอดแทรกกิจกรรมตรวจสอบการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่ได้เรียนผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบตนเอง หรือบางหัวข้ออาจเป็นการฝึกทักษะให้ชำนาญก่อน สิ่งเพิ่มเติมในหนังสือเรียนเล่มนี้ คือ กิจกรรมบูรณาการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และวิศวกรรมศาสตร์ (STEM) ตามเป้าหมายสำคัญของการปรับหลักสูตรครั้งนี้ ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์หรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและผู้เรียน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ (ICT) เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนั้นในหนังสือเรียนเล่มนี้จึงได้มีการเสริมเนื้อหาเพิ่มเติมที่ได้ผ่านการคัดกรองมาแล้วว่าเหมาะสมกับการเรียนรู้ แทรกไว้ในเนื้อหาบางหน่วยโดยใช้



สัญลักษณ์   ผู้เรียนสามารถใช้สมาร์ทโฟน สแกน QR Code หรือเปิดในเว็บไซต์ demo-plc.maceducation.com ทำหน่วยการเรียนรู้ทุกหน่วยจะมีการสรุปบทเรียนสำหรับผู้เรียนได้ใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการตรวจสอบองค์ความรู้ที่ควรได้รับการพัฒนาหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนรู้ หรือเป็นสาระสำคัญที่ควรจดจำและทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ ซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งในการปรับปรุงหนังสือเรียนครั้งนี้ที่ได้พัฒนาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนเล่มนี้จะมีคุณค่า มีประโยชน์ และช่วยส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยทำให้ประเทศไทยก้าวสู่ประเทศที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยการมีพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ ตามเจตนารมณ์ของการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ และนโยบายประเทศไทย ๔.๐

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ได้จัดทำขึ้นตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะและความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งครอบคลุมสาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว และสาระที่ ๔ การอาชีพ ตลอดจนสอดคล้องกับทักษะแห่งอนาคตใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทยในฐานะการเป็นพลเมืองโลกที่ต้องดำรงชีวิตอยู่ในโลกแห่งเทคโนโลยีพร้อมกับการรักษาความสมดุลของทรัพยากร พลังงานและสิ่งแวดล้อม

การนำเสนอเนื้อหาสาระของหนังสือเรียนจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ จำนวน ๔ หน่วยการเรียนรู้ คือ **กระบวนการทำงาน การทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม การแก้ปัญหาในการทำงาน และการอาชีพ** ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระและความรู้ที่ทันสมัย มีแนวคิดสำคัญในแต่ละหัวข้อของเนื้อหา มีกิจกรรมตรวจสอบการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และมีกิจกรรมปฏิบัติที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติจริงที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน มีกิจกรรมบูรณาการประจำหน่วยเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แบบบูรณาการ พร้อมกับการสรุปเนื้อหาสาระทั้ง ๓ ด้าน (K-P-A) ให้ผู้เรียนได้ทบทวนและมีอภิธานศัพท์เพื่ออธิบายความหมายเพิ่มเติมของคำศัพท์เฉพาะที่ไม่ได้เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปหรือเป็นคำใหม่หรือคำโบราณ

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างความเป็นผู้นำในด้านการเรียน การทำงานการพัฒนาตนเองในการสร้างงาน สร้างอาชีพในอนาคตด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของชาติ อีกทั้งยังคาดหวังว่าหนังสือเรียนเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์ต่อคุณครูผู้สอนและผู้สนใจใฝ่เรียนรู้ทุกท่านได้เป็นอย่างดี

น้อย สุวรรณมณี

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ กระบวนการทำงาน

(ตรงตามมาตรฐาน ง ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑)

	หน้า
๑. ทักษะกระบวนการทำงาน	๓
๑.๑ ความหมาย ความสำคัญของทักษะกระบวนการทำงาน	๓
๑.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามทักษะกระบวนการทำงาน	๔
๒. การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้าน	๖
๒.๑ ความหมายของอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้าน	๗
๒.๒ ชนิดของอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้าน	๗
๓. การจัดและตกแต่งห้องภายในบ้าน	๒๔
๓.๑ ห้องนอน	๒๕
๓.๒ ห้องน้ำและห้องสุขา	๒๗
๓.๓ ห้องนั่งเล่น	๒๙
๓.๔ ห้องครัว	๓๐

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

๓๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม

(ตรงตามมาตรฐาน ง ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒)

	หน้า
๑. กลุ่มและกระบวนการกลุ่ม	๔๐
๑.๑ บทบาทของสมาชิกในกลุ่ม	๔๑
๑.๒ กระบวนการในการทำงานกลุ่ม	๔๒
๒. การเตรียม ประกอบ จัดตกแต่ง และบริการอาหาร	๔๔
๒.๑ การเตรียมอาหาร	๔๕
๒.๒ การประกอบอาหาร	๔๖
๒.๓ การประกอบอาหารจานเดียว	๔๙
๒.๔ การจัดตกแต่งอาหาร	๕๒
๒.๕ การบริการอาหาร	๕๕
๒.๖ การบริการอาหารในการจัดเลี้ยง	๕๖

	หน้า
๓. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๖๒
๓.๑ หลักการนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูป	๖๔
๓.๒ วิธีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๖๔
๓.๓ ตัวอย่างการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๖๖
๔. การประดิษฐ์ของใช้ ของตกแต่งจากวัสดุในท้องถิ่น	๗๐
๔.๑ ประโยชน์ของงานประดิษฐ์	๗๑
๔.๒ ลักษณะของงานประดิษฐ์	๗๑
๔.๓ ประเภทของงานประดิษฐ์	๗๒
๔.๔ วัสดุที่นำมาใช้ในงานประดิษฐ์	๗๒
๔.๕ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานประดิษฐ์	๘๐
๔.๖ ตัวอย่างการประดิษฐ์ของใช้ ของตกแต่งจากวัสดุในท้องถิ่น	๘๔
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	๙๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การแก้ปัญหาในการทำงาน	๙๑
(ตรงตามมาตรฐาน ง ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓)	
๑. กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน	๙๓
๑.๑ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน	๙๓
๑.๒ กระบวนการแก้ปัญหา	๙๕
๒. การจัดสวนในภาชนะ	๙๘
๒.๑ รูปแบบของการจัดสวนในภาชนะ	๑๐๐
๒.๒ ภาชนะที่ใช้ในการจัดสวนในภาชนะ	๑๐๑
๒.๓ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดสวนในภาชนะ	๑๐๒
๒.๔ พันธุ์ไม้ที่ใช้ในการจัดสวนในภาชนะ	๑๐๔
๒.๕ การจัดสวนถาด	๑๐๖
๒.๖ การจัดสวนแก้ว	๑๐๗
๒.๗ การดูแลรักษาสวนในภาชนะ	๑๐๙

	หน้า
๓. การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้	๑๑๑
๓.๑ การซ่อมแซมพัดลมตั้งโต๊ะ	๑๑๒
๓.๒ การซ่อมแซมก๊อกน้ำ	๑๑๔
๓.๓ การซ่อมแซมสวิตช์ไฟฟ้า	๑๑๕
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	๑๒๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การอาชีพ	๑๒๒
(ตรงตามมาตรฐาน ง ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑, ๒, ๓)	
๑. แนวทางการเลือกอาชีพ	๑๒๔
๑.๑ หลักการพิจารณาก่อนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	๑๒๕
๑.๒ กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	๑๒๗
๑.๓ เจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ	๑๒๙
๒. การสร้างอาชีพ	๑๓๕
๒.๑ ความสำคัญของการสร้างอาชีพ	๑๓๖
๒.๒ การหารายได้จากการสร้างอาชีพ	๑๓๗
๒.๓ การเตรียมความพร้อมในการสร้างอาชีพ	๑๓๘
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	๑๔๓
บรรณานุกรม	๑๔๔
อภิธานศัพท์	๑๔๖

กระบวนการทำงาน



กระบวนการทำงาน

สาระการเรียนรู้

- ๑ ทักษะกระบวนการทำงาน
- ๒ การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้าน
- ๓ การจัดและตกแต่งห้องภายในบ้าน

ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานตามกระบวนการทำงาน (ง ๑.๑ ม.๑/๑)



ทำไมทุกคนทำงานกันเสร็จเร็ว
และเรียบร้อยมากเลยครับ

ก็ทุกคนฝึกทักษะการทำงาน
มานานแล้วนี่คะ แล้วรู้ไหมคะว่า
“กระบวนการทำงาน”
มีประโยชน์ต่อเราอย่างไร



การทำงานเป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การทำงานทุกอย่างทั้งงานในชีวิตประจำวัน งานส่วนตัว งานส่วนรวมและการประกอบอาชีพ มีเป้าหมายหลักคือความสำเร็จของงานที่ต้องการสร้างความพึงพอใจให้แก่ตนเองและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับทักษะประสบการณ์ของแต่ละบุคคลและความยากง่ายของงานแล้ว ยังต้องยึดหลักกระบวนการทำงานอีกด้วย เพราะหากทำงานโดยยึดหลักกระบวนการทำงานแล้ว งานจะสำเร็จตามเป้าหมายอย่างรวดเร็วและลดความผิดพลาดในการทำงานลงได้ อีกทั้งยังง่ายต่อการตรวจสอบหากเกิดปัญหาในการทำงาน

๑. ทักษะกระบวนการทำงาน



แนวคิดสำคัญ

ผู้ที่มีทักษะกระบวนการทำงาน จะสามารถทำงานทุกประเภทให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้รวดเร็ว รวมทั้งเกิดผลงานหรือชิ้นงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานหรือดีกว่ามาตรฐาน ซึ่งหลักคิดสำคัญของทักษะกระบวนการทำงาน คือ การประเมินกระบวนการทำงานทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นการทำงานจนกระทั่งสิ้นสุดการทำงาน ในขณะเดียวกันต้องมีความรอบคอบในเรื่องความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียรและความอดทนควบคู่กันไปด้วย

๑.๑ ความหมาย ความสำคัญของทักษะกระบวนการทำงาน

ทักษะ หมายถึง ความชัดเจน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่บุคคลสามารถสร้างขึ้นได้จากการฝึกฝนและเรียนรู้

ทักษะการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ และมีความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเป็นที่เชื่อถือและยอมรับ

กระบวนการ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ปฏิบัติเป็นลำดับตั้งแต่ต้นจนจบ

ทักษะกระบวนการทำงาน หมายถึง แนวทางการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนปฏิบัติเป็นลำดับชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบด้วยความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ความคล่องแคล่วว่องไว ความรวดเร็ว ความถูกต้องแม่นยำ จนเกิดเป็นชิ้นงานและผลงานตามเป้าหมายที่กำหนด โดยใช้เวลา แรงงาน และทรัพยากรต่างๆ ลดลง หรือเป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การนำทักษะกระบวนการทำงานไปใช้ในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นงานส่วนตัว งานส่วนรวม งานในชีวิตประจำวันหรืองานอาชีพ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งการฝึกทักษะกระบวนการทำงานสามารถทำได้จากการสังเกตลักษณะของงาน พร้อมกับมุ่งมั่น ตั้งใจฝึกฝน ลงมือทำงานอย่างสม่ำเสมอ

๑.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามทักษะกระบวนการทำงาน

ทักษะกระบวนการทำงาน มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ๔ ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์งาน การวางแผนการทำงาน การลงมือปฏิบัติงาน และการประเมินผลงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้



ดังนั้น ทักษะกระบวนการทำงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานต่างๆ ที่ทุกคนต้องมีควบคู่ไปกับการฝึกฝน ขยัน อดทนและความรับผิดชอบต่องานที่ทำเพื่อให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ



กิจกรรมตรวจสอบการเรียนรู้ที่ ๑

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. นักเรียนคิดว่าทักษะกระบวนการทำงานมีความสำคัญอย่างไร
๒. ทักษะกระบวนการล้างจานประกอบด้วยขั้นตอนใดบ้าง
๓. ผลงานล้างจานของคนที่มีทักษะในการล้างจานจะมีลักษณะอย่างไร
๔. การทำงานคือการแก้ปัญหา การซักเสื้อผ้าเกิดจากปัญหาอะไร
- ๕ “การหุงข้าว” มีขั้นตอนตามทักษะกระบวนการทำงานอย่างไร
๖. เราจะรดน้ำหรือให้ความชื้นกับต้นไม้ที่ปลูกในบริเวณบ้านอย่างไร จึงจะประหยัดน้ำ ประหยัดเวลา และประหยัดแรงงานมากที่สุด รวมทั้งช่วยรักษาสິงแวดล้อม



กิจกรรมปฏิบัติที่ ๑

ชื่อกิจกรรม เรื่อง “แผนผังกระบวนการทำความสะอาดพื้นบ้าน”

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. นักเรียนเขียนแผนผังกระบวนการทำความสะอาดพื้นบ้าน โดยระบุขั้นตอนการทำงานตามกระบวนการทำงานทั้ง ๔ ขั้นตอน พร้อมทั้งอธิบายวิธีการในแต่ละขั้นตอน
๒. ครูผู้สอนเขียนแผนผังกระบวนการทำงานของนักเรียน จำนวน ๑-๒ คน ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง แล้ววิเคราะห์ว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการทำงานใดจะทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

๒. การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้าน



แนวคิดสำคัญ

การทำงานบ้านในยุคปัจจุบันมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น เพราะมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกมากมายที่นำมาใช้เป็นเครื่องทุ่นแรงและช่วยประหยัดเวลาในการทำงานบ้าน ทั้งงานดูแลรักษาบ้าน งานครัว และงานซักล้างเสื้อผ้า ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้มีทั้งใช้แรงคน ใช้เครื่องยนต์ ใช้แก๊ส และใช้พลังงานไฟฟ้า ฉะนั้นก่อนนำไปใช้งานจึงต้องศึกษาคู่มือการใช้งานที่ถูกวิธี รวมถึงวิธีการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน และประหยัดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง

งานบ้านเป็นงานประจำที่ต้องทำทุกวัน บ้านที่มีคนอาศัยอยู่มากหรือเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ งานบ้านก็ยิ่งมีมากขึ้นตามจำนวนคน จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องช่วยกันทำงานบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ยกเว้นเด็กเล็ก คนชรา คนป่วย และคนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และบุคคลเหล่านี้ก็เป็นหน้าที่หรืองานอีกอย่างหนึ่งที่คนปกติต้องดูแลช่วยเหลือให้ความเอาใจใส่อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรักความผูกพันต่อกันในครอบครัว และเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันของครอบครัวและสังคม

ในปัจจุบันการทำงานบ้านสะดวกสบายมากขึ้น เพราะมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกหลากหลายชนิดเป็นเครื่องทุ่นแรงในการทำงาน และช่วยประหยัดเวลาได้อีกด้วย เช่น การใช้เครื่องดูดฝุ่นแทนการกวาดบ้านด้วยไม้กวาด การใช้เครื่องซักผ้าแทนการซักด้วยมือ



การแบ่งหน้าที่กันทำงานบ้านจะทำให้งานเสร็จเร็วมากยิ่งขึ้น

๒.๑ ความหมายของอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้าน

อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้าน หมายถึง อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่นำมาใช้ทุ่นแรงและช่วยประหยัดเวลาในการทำงานบ้าน อุปกรณ์อำนวยความสะดวกมีทั้งที่ใช้แรงคน แรงลม แรงดันน้ำ แรงเครื่องยนต์ และพลังงานไฟฟ้า ในปัจจุบันอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ส่วนมากจะเป็นอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เพราะมีความสะดวกสบายและมีประสิทธิภาพในการใช้งานสูง ยกเว้นในบางพื้นที่ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้จึงจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ต้องใช้แรงคน ใช้เครื่องยนต์ แรงลม และแรงดันน้ำ



อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้านที่ใช้แรงคน ใช้เครื่องยนต์ และใช้พลังงานไฟฟ้า

๒.๒ ชนิดของอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้าน

อุปกรณ์อำนวยความสะดวกทุกชนิดที่เป็นเครื่องยนต์และเครื่องใช้ไฟฟ้า แม้จะทำให้ความเป็นอยู่ของคนในบ้านและคนในสังคมมีความสุขและสะดวกสบาย แต่ถ้าใช้กันอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก เพราะอุปกรณ์อำนวยความสะดวกบางชนิดต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งในปัจจุบันน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาแพงมากขึ้น และยังปล่อยควันพิษซึ่งเกิดจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงสู่ชั้นบรรยากาศอีกด้วย

การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมากคือ ความปลอดภัยและความประหยัด เพราะเครื่องใช้ไฟฟ้าบางชนิดหากใช้ไม่ถูกต้องหรือประมาท อาจพลัดปลั้งถูกไฟฟ้าดูดจนเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ และต้องเลือกซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือ กฟผ. รับรองประสิทธิภาพของอุปกรณ์ไฟฟ้า โดยเลือกผลิตภัณฑ์ที่ติดฉลากประหยัดไฟเบอร์ ๕ เพื่อประหยัดค่าไฟฟ้าในบ้านและประหยัดพลังงานของชาติ

สำหรับอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานบ้านที่ควรรู้จัก มีดังนี้



หม้อหุงข้าวไฟฟ้า

หม้อหุงข้าวไฟฟ้าที่มีขายในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน ๓ แบบ คือ แบบธรรมดา แบบฝาล็อก และแบบดิจิทัล



หม้อหุงข้าวไฟฟ้าแบบธรรมดา



หม้อหุงข้าวไฟฟ้าแบบฝาล็อก



หม้อหุงข้าวไฟฟ้าแบบดิจิทัล

หม้อหุงข้าวไฟฟ้า นอกจากจะใช้หุงข้าวและอุ่นข้าวแล้ว บางครั้งยังสามารถดัดแปลงเป็นหม้อต้มอาหารบางอย่างได้ การเลือกซื้อหม้อหุงข้าวไฟฟ้าในแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับขนาดของครอบครัว เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้งานได้อย่างเต็มที่และประหยัดค่าไฟฟ้า

ขนาดของหม้อหุงข้าวไฟฟ้ากับขนาดของครอบครัว

ขนาด (ลิตร)	ปริมาณข้าวสารในการหุง	จำนวนสมาชิกในครอบครัว	ใช้กำลังไฟฟ้า
๑.๐ ลิตร	๓-๕ ถ้วย	๑-๓ คน	๔๕๐-๕๐๐ วัตต์
๑.๕ ลิตร	๕-๑๐ ถ้วย	๔-๕ คน	๕๐๐-๖๐๐ วัตต์
๒.๐ ลิตร	๑๐-๑๕ ถ้วย	๖-๘ คน	๖๐๐-๗๐๐ วัตต์

วิธีใช้หม้อหุงข้าวไฟฟ้าให้ประหยัดพลังงานและปลอดภัย

๑ ศึกษาคู่มือการใช้หม้อหุงข้าวไฟฟ้าที่ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายให้มาพร้อมใบรับประกัน

๒ ต่อสายดินกับหม้อหุงข้าวและหมั่นตรวจสอบด้วยไขควงทดสอบไฟว่ามีกระแสไฟฟ้ารั่วหรือไม่

๓ ซาวข้าวด้วยภาชนะอื่นให้สะอาดก่อน แล้วจึงเทใส่ในหม้อในเพื่อไม่ให้ภายในหม้อในมีรอยขูดขีด เพราะถ้ามีรอยขูดขีดมากจะทำให้ข้าวติดกันหม้อ ใส่น้ำโดยกะปริมาณน้ำให้พอเหมาะกับปริมาณข้าวที่หุง เช่น ข้าวสาร ๔ ถ้วย ใส่น้ำถึงเลข ๔ ข้าวจะสุกพอดี ถ้าเติมน้ำมากเกินไป ข้าวจะแฉะและตัวหม้อนอกก็จะทำงานหนักกว่าน่าจะแห้ง ซึ่งสิ้นเปลืองกระแสไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น

๔ ก่อนวางหม้อขึ้นในลงในหม้อชั้นนอกให้เช็ดน้ำและสิ่งสกปรกออกให้หมดก่อน และสังเกตว่าบนแผ่นความร้อนภายในไม่มีสิ่งสกปรกหรือเมล็ดข้าวติดอยู่ ถ้ามีต้องเก็บออกแล้วเช็ดให้สะอาด เพื่อป้องกันการลวกไหม้เนื่องจากความร้อน

๕ การหุงข้าวให้ปิดฝาหม้อและเสียบปลั๊ก ไฟอุ่น (Warm) จะติดขึ้นเมื่อกดสวิตช์ลง ไฟหุง (Cook) จะติดขึ้น แสดงว่าหม้อหุงข้าวกำลังทำงานอยู่ และเมื่อข้าวในหม้อสุกไฟหุงก็จะเปลี่ยนเป็นไฟอุ่นแทน

๖ ในขณะที่หุงข้าวไม่ควรเปิดฝาทิ้งไว้ เพราะจะทำให้ความร้อนสูญเสียไปในขณะเปิดฝาทิ้งไว้ ทำให้สิ้นเปลืองพลังงานไฟฟ้ามากขึ้น

ใบประกันคุณภาพสื่อการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์เอกชน

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เล่มนี้ จัดพิมพ์โดย บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมีโครงสร้างเนื้อหาตามที่ บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด กำหนด และมีผู้เรียบเรียง ผู้ตรวจ และบรรณาธิการ ดังนี้

ผู้เรียบเรียง	นางสาวน้อย สุวรรณณณี
ผู้ตรวจ	๑. นางสาวสุรางค์ พุ่มเจริญวัฒนา ๒. นายสมชาย สุธิกุล ๓. นางไพเราะ บังลิขิต
บรรณาธิการ	นางวิพาพรรณ ดอนจันทร์โคตร

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด ขอรับรองว่า คณะผู้ตรวจและบรรณาธิการ ดังกล่าว เป็นผู้มีความสมบัติ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งได้ทำหน้าที่ ตรวจพิจารณาคุณภาพและบรรณาธิการหนังสือเล่มนี้ให้มีความถูกต้องและมีคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตร

หากหนังสือเล่มนี้มีข้อบกพร่อง บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด จะปรับปรุงแก้ไข และส่งหนังสือที่ปรับปรุง แล้วให้สถานศึกษา ในกรณีมีเนื้อหาไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม มีผลเสียต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อ การศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และความมั่นคงของชาติ บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด ยินดีให้สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานถอดถอนรายชื่อออกจากบัญชีประกาศกำหนดหนังสือเรียน และพร้อม จะเรียกเก็บหนังสือที่จำหน่ายทั้งหมด และชดเชยค่าเสียหายให้กับสถานศึกษา

(ลงชื่อ).....ผู้รับรอง
(นายคมพิชญ์ พนาสุภน)

กรรมการผู้จัดการ
บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน
การงานอาชีพ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑



2415101110

MACEDUCATION

www.MACeducation.com



9 786163 451279

ราคา ๗๕ บาท